

PROJECTE LINGÜÍSTIC

ÍNDEX

1. Introducció històrica	1
2. Pròleg	4
3. Marc legal	5
4. Objectius del Projecte lingüístic	7
5. Mesures per dur a terme els objectius generals	9
5.1 Mesures organitzatives	9
5.2 Mesures curriculars	21
5.2.1 Mesures relatives als objectius i continguts d'ensenyament-aprenentatge	
5.2.2 Mesures relatives a la metodologia d'ensenyament-aprenentatge	
5.2.3 Mesures relatives a l'avaluació	
6. Objectius generals per a totes les llengües	33
7. Tractament de les llengües	35
8. L'escola plurilingüe, una aposta de futur	38

1. INTRODUCCIÓ HISTÒRICA

El Col·legi Mare de Déu de Montserrat fou fundat pels frares caputxins de la Província de Catalunya i Balears l'any 1920, d'acord amb la iniciativa que promogué i patrocinà el Sr. Ramon Arqués i Arrufat, notari i prohoms de les Borges Blanques, el qual donà, amb aquesta intenció, els terrenys que actualment ocupa.

Es tractava d'un col·legi per a nois, on s'impartien els ensenyaments primaris de l'època: llegir, escriure i les quatre regles aritmètiques, en una primera etapa provisional, fins a la construcció dels nous edificis, en què s'amplià l'ensenyament als estudis que s'anomenaven de "comerç".

Com és habitual entre els caputxins, la carta de presentació del nou col·legi, datada el 31 d'agost de 1920, fou redactada en català.

Hi llegim: *De moment – i a base de la llengua pròpia dels alumnes – se'ls fonamentarà en la llengua de l'Estat; i així mateix en l'idioma francès aquells qui expressament ho sol·licitin. Hi haurà cura particular que totes les assignatures del programa primari siguin ben ateses, de manera que un alumne qualsevol, en sortir de les aules, estigui perfectament preparat per a la vida de relació mitjançant la lectura corrent, la polida escriptura, la redacció curosa, un estudi complet de matemàtiques i les necessàries nocions d'història i de geografia.*

És ben clar que en l'ambient rural de les Borges la llengua pròpia dels alumnes era el català. En aquesta llengua es feien, doncs, les classes. Així ho confirma la tradició oral que hem pogut recollir dels primers alumnes. Hi ajudava, també, el clima favorable creat per la Mancomunitat de Catalunya, llavors en ple vigor. Els professors eren els mateixos caputxins catalans que formaven la comunitat religiosa.

Les coses potser van canviar un xic durant la Dictadura de Primo de Rivera (1923-1930). Alguns alumnes recorden classes en castellà; i converses i comentaris sobre la situació del moment, en català, amb grups d'alumnes dels darrers cursos, envoltats de moltes precaucions.

El mateix devia passar els primers anys després de la Guerra Civil, a partir de 1940, en què es reprèn l'activitat amb la mateixa estructura i funcionament d'abans de la guerra.

El nom del col·legi és, des d'aquest moment: "Colegio de Nuestra Señora de Montserrat".

Però, a partir de 1950, les classes ja es feien normalment en català, i els continguts de les matèries eren apresos i memoritzats en català, llevat dels noms propis geogràfics i històrics, i algunes definicions importants que, a causa de la llengua del llibre de text, eren apresos en castellà. Hi havia, també, classe de lectura i de gramàtica castellana.

Des de 1950, el pla d'estudis era:

- Ensenyament primari.
- Comptabilitat i comerç.
- Batxillerat.

El 1967 es crea el Col·legi Lliure Adoptat de Batxillerat, d'acord amb el govern municipal de la ciutat i el Col·legi Vedruna de les Carmelites de la Caritat. El col·legi és mixt a partir d'aquest moment. Després passarà a ser Col·legi Municipal homologat i, en extingir-se el batxillerat, s'hi cursaran els estudis de BUP i COU.

Es comença a incorporar professorat seclar, que imparteix la seva assignatura en català o en castellà segons la seua preferència. La llengua majoritària segueix essent el català.

El 1973 comença, en classificació provisional, l'Educació General Bàsica, que obtindrà la classificació definitiva el 1975.

El català continua essent la llengua d'ús en el Centre, seguint el costum, fins que l'1 de juny de 1979 el Ministeri d'Educació i Ciència respon afirmativament a la petició feta pel Col·legi "d'ensenyament en català".

El 1980, en crear-se a les Borges Blanques l'Institut d'Ensenyament Secundari, s'hi incorpora l'alumnat i el professorat de BUP i COU del nostre centre. El Col·legi resta obert als cursos d'EGB.

El 1987, mitjançant un acord amb les germanes carmelites, es fusionen el Col·legi Mare de Déu de Montserrat i el Parvulari Vedruna, fusió que comptà amb el vistiplau del Departament d'Ensenyament.

El 1988 s'obté, del Departament d'Ensenyament, el canvi de nom; a partir d'aleshores passa a ser "Col·legi Mare de Déu de Montserrat".

El 1996 passa a dependre de la Fundació Privada Col·legi Mare de Déu de Montserrat, -inscrita al Registre de Fundacions de la Generalitat-. En l'article 3 dels seus estatuts hi diu: *La Fundació té com a finalitat [...] vetllar pel compliment del Caràcter Propi, [...] en el qual es remarca el sentit d'arrelament al país, a la comarca i la ciutat. També es*

posa especial èmfasi a potenciar la inserció de l'alumnat en la realitat lingüística, cultural i social de Catalunya.

Des del 1996 s'hi imparteixen els estudis corresponents a l'Ensenyament Secundari Obligatori (ESO).

2. PRÒLEG

*"...En el principi existia la Paraula...,
...I la Paraula es va fer carn..."
(Jn 1, 1.14)*

Som paraula. En el més profund de nosaltres mateixos habita un dinamisme existencial, el meu jo, que es desvetlla per la paraula i el gest.

La persona humana és paraula i símbol. La paraula configura el més pregon del nostre ésser, el significat profund del meu jo i del món.

L'home es fa humà per la paraula. Naixem amb les estructures del llenguatge gravades al cor i creixem immersos en una comunitat de llengua (a la qual s'adapten les nostres estructures). I hem après a verbalitzar el nostre ésser i a comprendre el món en una comunitat expressiva (paraula, gest, símbol...)

D'aquí que el primer graó, i el més important, a l'hora de configurar un projecte lingüístic és prendre consciència de la necessitat d'alimentar la riquesa expressiva de la comunitat lingüística (lèxic, correcció, rigor, bellesa, ...) i promoure al màxim l'expressió i la comunicació dels seus membres.

Des d'una altra òptica, i tenint en compte l' íntima i constitutiva relació del llenguatge amb el pensament, donem prioritat absoluta a la comprensió i a l'expressió oral i escrita; és a dir, fet de comprendre, redactar bé i estructurar les idees amb sentit.

En el benentès que, com diu l'escriptor Llorenç Gomis: *"...Escric per arribar a entendre el que penso..."*

3. MARC LEGAL

Llei 1/1998, de 7 de gener, de política lingüística.

A Catalunya, l'escola ha de ser l'espai on l'alumnat adquireixi els senyals d'identitat nacional propis de la seua personalitat col·lectiva: la història, la cultura, el patrimoni, les tradicions i, sobretot, la llengua pròpia han de ser-hi presents.

En concret, els articles 20 i 21 de la Llei 1/1998, de 7 de gener, de política lingüística a Catalunya estableixen el següent:

Article 20:

La llengua de l'ensenyament

1. El català, com a llengua pròpia de Catalunya, ho és també de l'ensenyament, en tots els nivells i les modalitats educatives.
2. Els centres d'ensenyament de qualsevol grau, han de fer del català el vehicle d'expressió normal en llurs activitats docents i administratives, tant internes com externes.

Article 21:

L'ensenyament no universitari

1. El català s'ha d'utilitzar normalment com a llengua vehicular i d'aprenentatge en l'ensenyament no universitari.
2. Els infants tenen dret a rebre el primer ensenyament en llur llengua habitual, ja sigui aquesta el català o el castellà. L'administració ha de garantir aquest dret i posar els mitjans necessaris per a fer-lo efectiu. Els pares o els tutors poden exercir-lo en nom de llurs fills, instant que s'apliqui.
3. L'ensenyament del català i del castellà ha de tenir garantida una presència adequada en els plans d'estudi, de manera que tots els infants, qualsevol que sigui llur llengua habitual en iniciar l'ensenyament, ha de poder utilitzar normalment i correctament les dues llengües oficials al final de l'educació obligatòria.

4. En l'ensenyament postobligatori, l'administració educativa ha de fomentar polítiques de programació i docència que garanteixin perfeccionar el coneixement i l'ús de les dues llengües per tal que tots els joves adquireixin el bagatge instrumental i cultural propi d'aquests ensenyaments.

5. L'alumnat no ha de ser separat en centres ni en grups classe diferents per raó de la seua llengua habitual.

6. Hom no pot expedir el títol de graduat en Educació Secundària a cap alumne que no acrediti que té els coneixements orals i escrits de català i de castellà propis d'aquesta etapa.

7. L'acreditació del coneixement del català no pot ésser exigida en el cas d'alumnes que han estat dispensats d'aprendre'l durant l'ensenyament o una part d'aquest o que han cursat l'ensenyament obligatori fora del territori de Catalunya, en les circumstàncies que el Govern de la Generalitat ha d'establir per reglament.

8. L'alumnat que s'incorpori tardanament al sistema educatiu de Catalunya ha de rebre un suport especial i addicional d'ensenyament del català.

4. OBJECTIUS DEL PROJECTE LINGÜÍSTIC

- Aconseguir parlants plurilingües competents, partint d'una anàlisi sociolingüística rigorosa del centre i del seu entorn.
- Promoure el desenvolupament de les competències comunicatives, lingüístiques i audiovisuals de l'alumnat per a l'assoliment dels objectius bàsics de totes les àrees.
- Fomentar que el català sigui **llengua vehicular i d'aprenentatge en totes les activitats internes i externes de la comunitat educativa**: les activitats orals i escrites, les exposicions del professorat, el material didàctic, els llibres de text, les activitats d'aprenentatge i d'avaluació, les reunions, els informes, les comunicacions de tota mena ...
- Fomentar també l'ús del català a les activitats no docents que impliquin altres membres de la comunitat educativa, com ara el menjador, les activitats extraescolars, etc., on els usos lingüístics han de ser coherents amb els del centre.
- Preveure, si cal, mesures de traducció en el període d'acollida de les famílies de l'alumnat nouvingut. (Veure Pla d'acollida)
- Fomentar, paral·lelament, que l'alumnat, en acabar l'educació obligatòria, conegui perfectament la llengua castellana.
- Promoure que els alumnes es puguin comunicar, també, en altres llengües estrangeres.
- Preveure i dissenyar l'aprenentatge de la llengua francesa com a activitat complementària a partir de 1r de CI de primària.
- Fomentar que l'aprenentatge de la llengua se situï en el marc de l'aprenentatge global curricular, atès que la competència comunicativa és una competència transversal. Per tant, implicar totes les àrees i matèries, des de la llengua i la seua variació, fins als usos específics en cada disciplina. A més, plantejar el domini de la llengua com un aprenentatge que durarà tota la vida.
- Valorar el paper de les llengües d'origen de l'alumnat nouvingut. Les llengües d'origen dels alumnes han de ser presents a l'escola, ja sigui en el mateix

aprenentatge de la llengua, ja sigui de manera simbòlica; cadascun dels alumnes ha de trobar, en l'escola, el reconeixement de la seua aportació al patrimoni cultural d'aquesta. A més, cal tenir en compte aquestes llengües i cultures per potenciar les actituds positives davant d'aquesta diversitat i desenvolupar els procediments lingüístics de reflexió sobre la llengua i la comunicació.

- Promoure el valor del respecte per la diversitat lingüística i el desig d'aprendre altres llengües. I que es desenvolupi una autèntica educació intercultural, que entengui la diversitat com un element d'enriquiment mutu, a partir del reconeixement de la igualtat en dignitat de tothom.
- Promoure la inclusió escolar i social, és a dir, la defensa de la igualtat d'oportunitats i de competències funcionals bàsiques per a tot l'alumnat.
- Treballar per a la difusió d'un llenguatge no sexista ni androcèntric en qualsevol de les llengües.
- Promoure la necessitat del català en l'àmbit personal i social, no només en l'àmbit estrictament escolar. La restricció del català als espais vinculats al currículum escolar, i la seua desvinculació de les relacions interpersonals, afectives, lúdiques, etc., dificulta l'assoliment de competències lingüístiques i la integració social de les persones.
- Atreure la implicació de les famílies en el Projecte lingüístic, perquè projectin, en els fills, la valoració per l'aprenentatge i l'ús de les llengües.

5. MESURES PER DUR A TERME ELS OBJECTIUS GENERALS

5.1 MESURES ORGANITZATIVES

□ **Diagnosi de la situació lingüística real de l'escola**, pel que fa al coneixement del català i del castellà, així com de la presència, coneixement o domini d'altres llengües, tenint en compte la seua diferent presència social a l'entorn.

Realitat lingüística del professorat:

Formació en llengua catalana: tot el professorat d'educació infantil i de primària té el títol de mestre/a de català. Pel que fa a ESO, a banda dels llicenciats en filologia catalana, tothom té l'acreditació del nivell C1 (abans C) o C2 (abans D) de la Junta Permanent de Català.

Formació en llengua anglesa: a primària hi ha una especialista en llengua anglesa, una mestra amb acreditació del nivell A2, dos mestres amb nivell de B1 i una altra mestra amb acreditació de B2. Pel que fa a ESO, hi ha dues llicenciades en filologia anglesa, un professor amb l'acreditació del nivell C1, dues professores amb l'acreditació del nivell B2, dos professors amb el nivell de B1 i una professora amb el nivell A2.

Formació en llengua francesa: a primària hi ha una diplomada en llengua francesa i a ESO hi ha una llicenciada en filologia francesa.

Realitat lingüística del PAS:

L'administrador del centre disposa del certificat de nivell superior (C2) de la Junta Permanent de català i l'administratiu disposa del nivell C1.

Realitat lingüística de l'alumnat:

De l'alumnat matriculat al centre, vegeu Annex amb els percentatges d'alumnat castellanoparlant i de nacionalitat estrangera (majoritàriament romanesos). La resta d'alumnat són catalanoparlants.

Estat de la llengua en els diferents àmbits:

- **Àmbit relacional:**

L'escola utilitza la llengua catalana com a llengua de relació i comunicació en totes les activitats internes i també en les de projecció externa (famílies, comunitat educativa, administració,...). Des del curs 2014-2015, i en el marc de les actuacions programades en el Grup d'experimentació per al plurilingüisme (GEP), cada mes es fa arribar el menú editat en llengua anglesa a les famílies els fills de les quals utilitzen el servei del menjador escolar.

- **Àmbit docent:**

En totes les activitats docents es considera prioritària la llengua catalana, atès que és la que s'utilitza com a llengua vehicular i d'aprenentatge. Totes les àrees, exceptuant les de llengua espanyola i llengües estrangeres (anglès i francès) s'imparteixen en llengua catalana, que s'empra en totes les activitats, ja siguin orals o escrites, com ara: l'explicació del professorat, material didàctic, llibres de text, activitats d'avaluació...

Una de les actuacions previstes en el GEP és incrementar el temps d'exposició de l'alumnat a la llengua anglesa. Per tant, des del curs 2014-2015, es programa que una part de determinades àrees curriculars no lingüístiques, tant a primària com a secundària, es faci en llengua anglesa (AICLE). Així, doncs, a primària es fa en les àrees de plàstica, coneixement del medi, religió i educació física; i a ESO, en les de tecnologia, ciències socials, informàtica i educació física.

- **Àmbit organitzatiu:**

S'aprofiten al màxim els recursos lingüístics tant personals (professorat especialitzat) com materials (biblioteques, teatre, jocs lingüístics, sala de vídeo, titelles...).

Els equips docents coordinen els aspectes metodològics i, mitjançant la participació de grups, es busquen les solucions més oportunes per tal de poder atendre adequadament la diversitat de l'alumnat.

- **Àmbit administratiu:**

El català és la llengua pròpia de la gestió del centre (comunicats, arxiu, informes, certificats,...), de les activitats internes (formació del professorat, convocatòries...) i també ho és de les de projecció externa (comunicats als pares, butlletins, convocatòries...).

- **Àmbit d'activitats complementàries, activitats extraescolars i serveis:**

El català és també la llengua d'ús en les activitats complementàries, sortides pedagògiques, en el menjador, en el servei de biblioteca i en les activitats esportives i culturals del centre. També ho és en les activitats extraescolars que organitza l'AMPA juntament amb l'escola (teatre, activitats multiesportives, activitats sardanístiques, tennis taula, activitats musicals, concursos literaris...)

□ El concepte de "**centre acollidor**" implica concebre el procés d'acollida en un sentit ampli: cal preveure l'acollida del professorat nou que arriba a les aules, l'acollida de les noves famílies que hi matriculen els seus fills i filles per primera vegada... En aquest sentit, el centre ha de revisar i adequar tots els documents d'organització i gestió: (Veure Pla d'acollida)

- El Projecte educatiu potencia una educació per a la **cohesió social**, **basada en la llengua catalana** com a instrument de comunicació en un **context multilingüe** i en els elements que garanteixen la igualtat d'oportunitats i el dret a la diferència de tot l'alumnat.
- El Projecte lingüístic garanteix un **tractament de les llengües** que doni resposta a la **situació sociolingüística** de l'alumnat, vetllant per l'ús del català com a vehicle d'ensenyament-aprenentatge i com a llengua de relació en tots els àmbits.
- El **Reglament de règim interior** recull els **drets i deures** dels diferents membres de la comunitat educativa pel que fa, entre altres, a **l'ús de la llengua**, al respecte de la diversitat i a la igualtat d'oportunitats i ha d'organitzar els **recursos** necessaris per fer realitat els objectius del **Pla per a la llengua i la cohesió social** al centre.

- El **Pla d'acollida i d'integració** està pensat per al conjunt de la comunitat educativa (professorat, famílies...) i preveu un conjunt sistemàtic d'actuacions a fi d'afavorir la plena incorporació de tothom a la vida i a la dinàmica ordinària del centre. També inclou protocols específics per a **l'alumnat nouvingut o amb risc d'exclusió social**. Aquests protocols han d'oferir una resposta educativa coherent a partir d'una avaluació acurada de les necessitats de l'alumnat (socioafectives, pedagògiques, econòmiques...) i una planificació dels recursos necessaris per garantir la igualtat d'oportunitats en la consecució de l'èxit escolar.
- El **Pla d'acció tutorial** garanteix l'acompanyament educatiu dels processos identitaris i d'integració escolar i social de tot l'alumnat en contextos multiculturals.
- La **programació general del centre** ha d'incloure objectius i actuacions que garanteixin **l'ús de la llengua catalana** entre tots els membres de la comunitat educativa, la convivència i la cooperació entre alumnes de diferents cultures, la igualtat d'oportunitats de l'alumnat socioculturalment desafavorit i la implicació i la interacció amb l'entorn.
- El centre ha de planificar una **formació permanent** adreçada a tots els membres de la comunitat educativa que faci possible l'assoliment dels tres eixos del Pla per a la llengua i la cohesió social.
- El centre ha de garantir els **espais de coordinació** i un sistema de **traspàs d'informació** efectiu i fluid entre els membres de la comunitat educativa que intervenen en l'educació de l'alumnat nouvingut o en risc de marginació.

□ **Coordinador/a de llengua, interculturalitat i cohesió social**, amb les funcions següents:

- Promoure, en la comunitat educativa, coordinadament amb l'assessor/a LIC, actuacions per a la sensibilització, foment i consolidació de l'educació intercultural i de la llengua catalana com a eix vertebrador d'un projecte educatiu plurilingüe.

- Assessorar l'Equip directiu i col·laborar en l'actualització dels documents de centre (PEC, PLC, RRI, Pla d'acollida i integració, programació general del centre...) i en la gestió de les actuacions que fan referència a l'acollida i integració de l'alumnat nouvingut, a l'atenció a l'alumnat en risc d'exclusió i a la promoció de l'ús de la llengua, l'educació intercultural i la cohesió social en el centre.
- Promoure actuacions en el centre i en col·laboració amb l'entorn per potenciar la cohesió social mitjançant l'ús de la llengua catalana i l'educació intercultural, afavorint la participació de l'alumnat i garantint la igualtat d'oportunitats.
- Participar en la Comissió d'atenció a la diversitat (CAD) per tal de col·laborar en la definició d'estratègies d'atenció a l'alumnat nouvingut i/o en risc d'exclusió social, participar en l'organització i optimització dels recursos i coordinar les actuacions dels professionals externs que hi intervenen (EAP, serveis socials, Càritas...)
- Assumir funcions que es deriven del Pla per a la llengua i la cohesió social, per delegació de la Direcció del centre.

□ **Pla de llengües estrangeres i plurilingüisme**, en el si dels projectes d'innovació educativa del centre. El curs 2014-2015 el Departament d'Ensenyament va seleccionar el centre per participar en el Grup d'Experimentació per al plurilingüisme (**GEP**). Des del centre es va constituir un equip impulsor, a fi de coordinar les activitats que es duguin a terme en les diferents etapes educatives i de treballar transversalment. Van formar part d'aquest equip:

- _ La directora del centre (no disposava d'acreditació en llengua anglesa).
- _ La cap d'estudis de primària (no disposava d'acreditació en llengua anglesa).
- _ La cap d'estudis de secundària (licenciada en filologia anglesa).
- _ Cinc mestres de primària (la mestra de llengua anglesa i quatre mestres més que imparteixen continguts d'àrees no lingüístiques en llengua anglesa. D'aquests, un disposava de l'acreditació B-2, dos més disposaven de l'acreditació B-1 i l'altre, de l'acreditació A-2).

_ Quatre professors d'ESO (tots quatre imparteixen continguts d'àrees no lingüístiques en llengua anglesa. D'aquests, tres disposaven de l'acreditació B-2 i un disposava de l'acreditació A-2).

Correspon al professorat implicat en el pla:

- Col·laborar en el desplegament o actualització del projecte lingüístic, conjuntament amb el coordinador/a de llengua, interculturalitat i cohesió social del centre.
- Promoure acords i criteris per a la bona pràctica en la coordinació, la docència i el treball conjunt amb la resta del professorat, relatiu a les metodologies integrades de les llengües, en especial de l'AICLE.
- Coordinar l'increment del temps d'exposició a la llengua anglesa en àrees no lingüístiques.
- Conscienciar i sensibilitzar les famílies sobre la importància de l'aprenentatge de llengües.
- Fomentar la coordinació entre el professorat de les matèries curriculars no lingüístiques impartides en anglès i el de les matèries complementàries en llengua anglesa i francesa.
- Transferir noves metodologies, sobretot per part del professorat implicat en la formació del GEP, a la resta del claustre.
- Fer difusió, en el centre i a les famílies, dels materials elaborats en el marc del Projecte i d'eines educatives en anglès, i promoure'n el bon ús.
- Promoure, conjuntament amb el coordinador/a de llengua, interculturalitat i cohesió social del centre, les activitats de recerca, de mobilitat, d'associació escolar, d'aprofundiment en la reflexió pedagògica i de coordinació amb la resta de projectes, d'acord amb la planificació del projecte d'innovació i el projecte lingüístic del centre.
- Dinamitzar accions educatives en llengües estrangeres dins el marc de la biblioteca escolar "Puntedu", en coordinació amb el professorat responsable de la biblioteca (per exemple l'hora del conte, el racó TIC, la selecció de vídeos o DVD, etc.).

Totes aquestes accions tenen com a finalitat última la millora de l'èxit educatiu de l'alumnat, el desenvolupament professional del professorat i la promoció de les accions de sensibilitat plurilingüe i intercultural de tota la comunitat educativa. I des del curs 2014-15, el Grup d'experimentació per al Plurilingüisme forma part del Projecte Educatiu de Centre (PEC).

□ Cal **organitzar el centre educatiu com un espai comunicatiu** on la biblioteca-mediateca del centre, la revista de l'escola o altres elements facilitin **l'intercanvi dins de l'escola i l'obertura del centre al seu entorn**.

□ La **biblioteca escolar** "Puntedu" és un espai d'aprenentatge on es troben recursos per donar resposta a les necessitats curriculars. Conté informació i literatura en diferents suports, és un element clau per promoure la utilització de diferents recursos educatius i facilita l'adquisició dels coneixements i de les tècniques necessàries perquè l'alumnat aconsegueixi, de manera gradual, una autonomia en l'aprenentatge.

El **professor/a responsable de la biblioteca** escolar "Puntedu" exerceix les **funcions** següents:

- Organitzar la biblioteca escolar i vetllar pel seu manteniment i funcionament.
- Facilitar informació a la resta de professorat sobre els recursos disponibles per al desenvolupament del currículum.
- Orientar els lectors en la cerca de les seues demandes, en les seues possibilitats lectores, en els seus interessos, en l'ús de la biblioteca i dels seus recursos.
- Promoure les activitats relacionades amb la lectura: elaboració de bibliografies i exposicions temàtiques, presentació de novetats, elaboració de guies, organització de debats literaris...
- Impulsar el pla de lectura del centre.

- Elaborar eines i materials que facilitin la tasca del claustre per a la millora de l'activitat educativa (llista de llibres i documents, activitats específiques per a un llibre o tema concret, base de dades...).
- Establir canals de comunicació i de difusió de la informació per a tota la comunitat educativa.
- Establir coordinació amb els serveis educatius.
- Col·laborar amb la biblioteca pública de les Borges Blanques Marquès d'Olivart.

□ Les mesures organitzatives relatives a l'ensenyament de les **diverses llengües** del centre:

- L'ensenyament-aprenentatge de la **lectura i de l'escriptura** es farà, de manera sistemàtica i amb caràcter general, a l'educació **infantil**.
- En el **primer cicle de l'educació primària** l'aprenentatge de la lectura i l'escriptura es farà en **castel·là**.
- Cal promoure la **coordinació entre l'educació infantil i la primària** pel que fa als criteris i la metodologia de l'ensenyament-aprenentatge de la lectoescriptura.
- La **llengua castellana** s'introduirà a Educació Infantil de 2n cicle a nivell oral com a activitat complementària, amb una dedicació horària d'una hora setmanal. A l'inici del primer curs del **cicle inicial** de primària es continuarà amb l'ensenyament a nivell oral per arribar, al final del mateix cicle, a transferir al castellà els aprenentatges assolits. Des del curs 2008-2009, i d'acord amb el Reial decret 1513/2006, de 7 de desembre, la compensació de la llengua castellana de les 245 hores d'estructures lingüístiques comunes impartides en català es distribueix al llarg de l'etapa amb hores de lliure disposició en llengua castellana. (Veure taules horàries)
- En l'àrea de **llengües estrangeres**, l'alumnat inicia l'aprenentatge d'una primera llengua a Educació Infantil de 2n cicle, a nivell oral, com a activitat complementària, amb una dedicació horària de dues hores setmanals. Pel que fa a la planificació d'aquesta àrea s'evitarà la repetició de continguts al llarg

dels cicles, però s'assegurarà l'aprenentatge cíclic, i una programació coherent des del primer contacte amb la llengua fins al final de l'educació secundària. Tant a educació primària com a educació secundària s'impartiran blocs de **continguts d'àrees no lingüístiques en llengua estrangera (AICLE)**. A primària, concretament alguns continguts d'educació física, medi i religió. A secundària, concretament en el taller de tecnologia i en educació física, a raó d'una hora setmanal cadascuna.

- Des del curs 2015-2016 impartim, una hora setmanal, les matèries complementàries de *Learning by playing* i *Let's Speak* a educació infantil 2n cicle, *Let's Explore* a primària i *Let's Investigate* a secundària a fi de millorar, sobretot, la comunicació oral de l'alumnat sense oblidar les altres competències bàsiques que també es treballen (comprensió lectora; expressió escrita; dimensió literària; dimensió transversal, actitudinal i plurilingüe) i que ha d'assolir l'alumnat a l'acabar l'escolaritat obligatòria.
- En tots els cursos es disposa de **grups reduïts en 1/3 de les hores comunes de llengua estrangera**, la qual cosa permet programar tasques d'aprenentatge en aquesta part de l'horari lectiu que incideixen molt especialment en el desenvolupament de les competències d'expressió i interacció oral (comunicació oral).
- També s'introdueix una **segona llengua estrangera, la francesa, des del cicle inicial de l'educació primària**, com a activitat complementària, a raó d'una hora setmanal. I a **secundària, com a matèria optativa**, des de 1r ESO es fa a raó de dues hores setmanals, i tres hores a 4t ESO. A CI l'aprenentatge es farà de forma oral i, a partir de 2n CM ja s'iniciarà l'alumnat en l'escriptura, avançant progressivament.

En totes les àrees, excepte en les de llengües estrangeres i llengua espanyola, els **llibres de text i material didàctic** utilitzats seran en llengua **catalana**.

Per assegurar una bona **coordinació en el procés d'ensenyament-aprenentatge de la lectura i l'escriptura** s'han de tenir en compte les orientacions següents:

- Cal un **acord de l'equip de mestres** en relació amb les bases teòriques sobre la llengua oral, el concepte de lectura i d'escriptura, la planificació del procés d'aprenentatge i la intervenció del professorat.
- En les reunions entre cicles s'han de revisar i compartir: els diversos materials de treball, els tipus de textos, etc.; la coordinació de recursos; la biblioteca d'aula (tipus de fons, organització, activitats d'animació lectora, formació d'usuaris, etc.), i s'ha d'assegurar un bon modelatge lector i escriptor dels mestres.
- Les decisions han de **tenir present la diversitat lingüística** de l'alumnat i han d'establir **criteris metodològics comuns d'intervenció**. L'aprenentatge de la llengua i l'aprenentatge de la lectura i l'escriptura es fan paral·lelament, sense supeditar-se l'una a l'altra. Les habilitats de comprensió—escollar i llegir— i les d'expressió —parlar i escriure— estan estretament lligades.
- Els infants han d'adquirir, ben aviat, la **competència comunicativa en llengua catalana** i han de poder esdevenir lectors competents i escriptors hàbils, a fi de poder fer ús de la llengua en tots els processos d'aprenentatge que l'escola i la societat els ofereix i demana.
- Des del moment en què l'infant es posa en contacte amb la llengua escrita s'han de presentar models de textos escrits d'ús social i de tipologia diversa, i oferir-li la possibilitat d'interpretar-los i crear-los.
- Respectant les possibles opcions individuals per al castellà com a llengua dels primers aprenentatges, i havent-se iniciat normalment l'ensenyament en català, la **llengua castellana s'introduirà en el primer curs del cicle inicial de l'educació primària a nivell oral** per arribar, al final del cicle inicial de primària, a transferir al castellà els aprenentatges assolits de lectura i escriptura.

□ També es tindran en compte mesures que garanteixin la **continuitat i la coherència** de l'ensenyament i aprenentatge de les **llengües estrangeres** al llarg de les etapes educatives (des de l'educació infantil fins a l'educació secundària).

□ **Mesures organitzatives** previstes per a **l'alumnat nouvingut o d'incorporació tardana**:

- **Plans d'immersió lingüística** que poden afectar l'organització del centre, en funció de la realitat sociolingüística de l'alumnat, especialment, per als nois i noies nouvinguts.
- **Aula d'acollida per a l'alumnat nouvingut o d'incorporació tardana**, que serveix per ajudar a fer una acollida personalitzada i per **facilitar l'aprenentatge de la llengua** i l'accés al currículum comú. Aquest recurs ha d'estructurar-se de manera **flexible**, en funció de les necessitats dels alumnes, de manera que aquests s'hi puguin incorporar en qualsevol moment del curs i que en puguin sortir, també, quan es consideri més adient.

Convé, per tal de garantir el seu procés de socialització, que l'alumnat de l'aula d'acollida mantingui unes hores a l'aula ordinària, per tal que pugui estar en contacte amb la resta de companys i companyes. Cap alumne no ha de romandre a l'aula d'acollida totes les hores lectives. Convé, també, que l'horari d'assistència a l'aula d'acollida vagi disminuint a mesura que l'alumne avanci en els aprenentatges. Aquest pas a l'aula ordinària demana molta coordinació i una atenció educativa que garanteixi prou suport per assegurar l'èxit escolar.

- L'aula d'acollida tindrà un tutor/a específic.
- **L'alumnat nouvingut** que presenti un **desfasament de més d'un cicle** en el seu nivell de competència curricular, podrà ser escolaritzat en un curs inferior al que li correspondria per edat. En cas que superi aquest desfasament, s'incorporarà al curs que li pertoca per edat.

□ L'escolarització de l'alumnat que presenti **altes capacitats intel·lectuals** podrà comportar l'adaptació o la flexibilització de la permanència en un curs, cicle o etapa. Caldrà complir els requisits de diagnòstic i informe que estableixi el Departament d'Educació.

- Cal promoure el **treball conjunt de la llengua catalana i de la llengua castellana**, pel que fa als objectius, continguts, aspectes metodològics i criteris d'avaluació i, especialment, la coordinació en el tractament de les estructures lingüístiques comunes.

- Cal incloure **competències lingüístiques transversals** en **totes les àrees i matèries**. Això implica la coordinació de les propostes didàctiques centrades en els aspectes lingüístics de la resta d'àrees curriculars, especialment les orientades a l'ús de la interacció comunicativa com a eina per a la construcció dels coneixements.

- S'han de **coordinar totes les activitats d'ensenyament-aprenentatge** de les diferents llengües que s'ensenyen al centre.

- **Mesures organitzatives d'atenció a la diversitat** que poden afavorir el domini de les competències comunicatives:
 - Adaptacions curriculars, intervenció de dos mestres a l'aula, suport en els grups ordinaris, agrupaments flexibles, desdoblaments, programes de diversificació curricular i altres programes personalitzats, atenció en petits grups o de manera individualitzada dins o fora de l'aula...
 - Els programes de **diversificació curricular** s'emmarquen en tres grans àmbits: un àmbit de caràcter lingüístic i social, un àmbit científic i tecnològic i un àmbit pràctic. L'àmbit lingüístic i social inclourà els aspectes bàsics del currículum corresponent a les matèries de llengua i literatura catalana i castellana, llengua estrangera i ciències socials (geografia i història).

5.2 MESURES CURRICULARS

5.2.1 MESURES RELATIVES ALS OBJECTIUS I CONTINGUTS D'ENSENYAMENT-APRENTATGE

- Els **objectius** de l'ensenyament obligatori, pel que fa a les **llengües**, són:
- a) dominar el català, llengua vehicular, de cohesió i d'aprenentatge.
 - b) dominar el castellà.
 - c) conèixer una o dues llengües estrangeres per tal d'esdevenir usuaris i aprenents capaços de comunicar-se i accedir al coneixement en un entorn plurilingüe i pluricultural.
 - d) comprendre missatges escrits bàsics i establir relacions entre llengües romàniques.
 - e) tenir una actitud oberta, respectar les llengües i cultures presents en l'entorn i d'altres de més llunyanes, de les quals es pot aprendre i enriquir-se personalment, malgrat que no s'estudiïn mai.

- El desenvolupament d'una sòlida **competència comunicativa lingüística**:
- Es tracta de promoure que l'alumnat pugui utilitzar normalment i correctament el **català i el castellà** (comprensió i expressió, oral i escrita, de textos i missatges complexos i diversos) i, a més, que sigui capaç de comprendre i emetre missatges orals i escrits apropiats en, al menys, **una altra llengua estrangera**.
 - La competència comunicativa lingüística és a la **base de tots els aprenentatges** i, per tant, el seu desenvolupament és responsabilitat de **totes les àrees i matèries** del currículum, ja que en totes s'han d'utilitzar els llenguatges com a instruments de comunicació, per fer possible l'accés i gestió de la informació, la construcció i comunicació dels coneixements, la representació, interpretació i comprensió de la realitat, i l'organització i autoregulació del pensament, les emocions i la conducta. La incorporació d'estratègies lingüístiques a totes les àrees i matèries pot manifestar-se en la narració de fets, descripcions diverses, precisió en l'expressió d'instruccions, explicacions de fenòmens, argumentació d'opinions...

- La promoció de la **llengua oral**: elaborar i expressar idees, opinions i sentiments, és a dir, construir el propi pensament, i també escoltar i interactuar amb els altres en el diàleg. En el desenvolupament de les activitats escolars, el paper de la llengua oral és fonamental, cal aprendre a **parlar, escoltar, exposar i dialogar**. Això implica ser conscient dels principals tipus d'interacció verbal, ser progressivament competent en l'expressió i comprensió dels missatges orals que s'intercanvien amb utilització activa i efectiva de codis i habilitats verbals i no verbals i de les regles pròpies de l'intercanvi comunicatiu en diferents situacions. S'aprèn a llegir i comprendre millor els textos, a escriure i reflexionar i revisar com s'escriu, s'aprèn a pensar, a partir d'unes bones interaccions orals. S'aprèn, també, a ser un bon interlocutor, atent i cooperatiu, en les diverses situacions de comunicació, per tal de desenvolupar-se de forma competent, amb expressivitat i fluïdesa, en una societat democràtica i participativa.
- La **competència escrita** s'ha de potenciar en totes les seves dimensions, receptives (**lectura**) i productives (**escriptura**), de comunicació i creació, i cal relacionar-la amb les interaccions orals que afavoriran un aprenentatge cada cop més conscient i eficaç.

Els processos de lectura i escriptura són complexos i diversos segons quin sigui el tipus de text, el suport i el contingut que s'hi vehicula, són processos que s'aprenen en la lectura i escriptura de textos a qualsevol àrea o activitat escolar. Cal motivar qui llegeix i escriu, perquè descobreixi en la llengua escrita una eina d'entendre's a si mateix o a si mateixa i les altres persones, els fenòmens del món i la ciència i també que és una font de descoberta i de plaer personal.

En la **comprensió lectora** cal considerar dos vessants: **l'accés i la selecció d'informació**, i el desenvolupament de **l'hàbit lector**.

D'una banda, és important que des de totes les àrees s'impulsi la cerca, la selecció i la gestió d'informació, utilitzant diferents fonts i diferents suports, per tal que l'alumnat avanci progressivament en el pensament crític i l'autonomia d'aprenentatge.

Així mateix, la lectura ha de ser estimulada i practicada per tots els mestres que intervenen en el procés educatiu, i des de totes les àrees. Cal desenvolupar estratègies i tècniques eficaces de comprensió lectora, com a forma **d'accés a la informació i al coneixement** i com a **gaudi**, tot establint estratègies per als diferents objectius que motiven cada lectura.

- La pràctica de la **lectura expressiva** de qualsevol tipus de text (poesies, lectures guiades, contes, embarbussaments, textos descriptius o expositius de tota mena de temes de les àrees o matèries...).
- A més dels continguts referits a la competència oral, l'escrita i l'audiovisual, apareixen els referits al **funcionament de la llengua i la seva observació i anàlisi**, que en ser plantejats així es vol significar que cal introduir-los i exercitar-los amb la funció exclusiva de **millorar la comunicació**. Comprendre i saber comunicar són sabers pràctics que han de recolzar-se en el coneixement i reflexió sobre el funcionament del llenguatge i dels recursos comunicatius específics de cada àrea curricular.
- En relació directa amb la dimensió plurilingüe i intercultural, però tenint en compte també la dimensió comunicativa, hi ha un **conjunt de continguts que són comuns a totes les llengües ensenyades**. Cal introduir-los més sistemàticament i reflexivament en llengua catalana, per ser aplicats en les altres, i facilitar, així, la **transferència** necessària d'aprenentatges entre llengües. No és possible fer una llista exhaustiva ni exclusiva d'aquests continguts, però caldrà considerar, entre d'altres, a més dels que apareixen explícitament en la dimensió plurilingüe i intercultural, la majoria dels recursos comunicatius, com ara les estratègies lectores o la redacció de resums i esquemes; els aspectes més globals com els tipus de text o altres de més concrets, com la puntuació o la terminologia gramatical.
- L'adquisició d'un **repertori de lèxic ampli i variat**, des de totes les àrees, de manera que es tinguin en compte els diversos camps semàntics de l'entorn proper, com a bagatge viu i útil socialment.

□ El desenvolupament de les **competències comunicatives no verbals** i de les regles pròpies de l'intercanvi comunicatiu en diverses situacions.

□ La **competència literària** promou la comprensió del món, de les altres persones i d'un mateix a través de la lectura d'obres de qualitat i del contacte amb tot tipus de construccions de la cultura tradicional. L'accés guiat a aquestes obres facilita el desenvolupament de l'hàbit lector i escriptor, i fa descobrir el **plaer per la lectura, identificar estètiques i recursos, i apreciar textos** literaris de gèneres diversos (poètic, narratiu i teatral), i també **d'altres formes estètiques de la cultura** que ens envolta de tipus tradicional com cançons, refranys, dites i frases fetes, endevinalles, rodolins; o més actuals com videoclips o ficcions audiovisuals.

Cal posar atenció especial a la cultura tradicional i a les obres de referència de la nostra cultura escrita que siguin més adequades a l'edat dels alumnes. Cal recordar que, malgrat que el nucli el representen els processos de recepció, la presència **d'activitats d'escriptura** és un bon instrument per a l'educació literària.

□ El desenvolupament i domini de les **competències comunicatives audiovisuals i digitals** necessàries per accedir autònomament i crítica a les **tecnologies de la informació i comunicació** i poder interpretar els **missatges audiovisuals** que formen part de la cultura dels infants i joves. Cal atendre la competència comunicativa audiovisual en totes les seves dimensions, receptives, productives i crítiques, de comunicació i creació, i cal relacionar-la amb les interaccions orals que afavoriran un aprenentatge cada cop més conscient i eficaç. Cal motivar la utilització dels processos de recepció i creació audiovisual per aprendre, i comprendre'ls com a globalitat, tot aplicant el seu aprenentatge a missatges cada cop més complexos i amb funcions més diversificades i amb formats i suports més variats.

□ El desenvolupament de les **competències metodològiques**. Les activitats relacionades amb la llengua també afavoreixen la millora d'aquestes competències. Els processos de la llengua escrita en concret són una de les claus en la competència del

tractament de la informació i l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació per a l'elaboració de coneixement. La lectura i escriptura d'informacions presentades en diferents llengües, fet facilitat amb l'ús de les TIC, aporta una nova dimensió als processos de tractament de la informació. La diversitat de punts de vista i la manera de presentar les informacions facilita la flexibilitat mental necessària per a un aprenentatge crític. A més, la verbalització i les interaccions resulten claus en el desenvolupament de la **competència d'aprendre a aprendre**, ja que regulen i orienten la mateixa activitat amb progressiva autonomia.

La competència en el tractament de la informació incorpora diferents **habilitats**, que van des de **l'accés a la informació** fins a la seva **transmissió**, tot usant distints suports, incloent-hi la utilització de les tecnologies de la informació i la comunicació com element essencial per informar-se, aprendre i comunicar-se.

Aquesta competència es desenvolupa en la cerca, captació, selecció, registre i processament de la informació, amb l'ús de tècniques i estratègies diverses segons la font i els suports que s'utilitzin (oral, imprès, audiovisual, digital). Requereix el **domini de llenguatges específics bàsics** (textual, numèric, icònic, visual, gràfic i sonor) i de les seves pautes de descodificació i transferència.

□ La competència plurilingüe i intercultural contribueix al desenvolupament de la **competència social i ciutadana**, entesa com les habilitats i destreses per a la **convivència, el respecte i l'enteniment entre les persones**. Aprendre llengües és, abans que una altra cosa, aprendre a comunicar-se amb les altres persones, a prendre contacte amb distintes realitats i a assumir la pròpia expressió com a modalitat fonamental d'obertura als altres. Aprendre a expressar i interpretar diferents tipus de discursos adequats a la situació comunicativa i en diferents contextos socials i culturals, implica el coneixement d'alguns aspectes de la **diversitat lingüística i cultural**, així com algunes de les estratègies necessàries per interactuar d'una manera adequada en contextos plurals. Aquesta dimensió plurilingüe i intercultural de la comunicació suposa poder comunicar-se en diverses llengües amb distint nivell de domini i formalització —especialment en l'escriptura—, amb la qual cosa s'afavoreix l'accés a noves i més variades fonts d'informació, comunicació i aprenentatge.

□ El **coneixement i vivència de la cultura**, i de manera especial la popular, en totes les seves manifestacions té en la llengua una de les seves bases i ha de ser, a més una porta oberta que potenciï el desenvolupament de la **competència artística**, competència que té en la dimensió **literària** un marc idoni i fonamental.

5.2.2 MESURES RELATIVES A LA METODOLOGIA D'ENSENYAMENT-APRENTATGE

□ **Enfocament comunicatiu** de l'ensenyament de la llengua: una metodologia d'ensenyament i unes estructures d'aula que permetin les interaccions entre iguals i amb el professorat, com la reestructuració dels espais i el temps per aprendre, per a **l'afavoriment de la comunicació** entre qui educa i qui aprèn. Es prioritza, per tant, l'enfocament comunicatiu, per sobre del tractament gramaticalista de l'ensenyament de les llengües, ja que aquestes s'aprenen en **l'ús social** i a partir de les **necessitats pragmàtiques de comunicació**. Cal potenciar espais de comunicació suficientment variats per fer possible la seva adequació a tots els estils i característiques d'aprenentatge.

Aquest enfocament és especialment **important per a l'aprenentatge de la llengua estrangera**, atesa la necessitat de garantir un aprofitament màxim de les hores de contacte de l'alumnat amb la llengua: aquesta ha de ser el vehicle principal de comunicació, no sols durant el desenvolupament de les tasques d'aprenentatge, sinó en qualsevol moment que requereixi una interacció de caire funcional dins l'aula; els discursos orals utilitzats a l'aula són, alhora, vehicle i objecte d'aprenentatge.

L'enfocament comunicatiu implica:

- La **construcció progressiva de sistemes de significats compartits** a propòsit de les tasques, situacions o continguts en torn als quals s'organitza l'activitat conjunta d'ensenyament-aprenentatge.
- **L'activitat dialògica** entre el professorat i l'alumnat, basada en la llengua oral, ha d'impregnar totes les activitats d'ensenyament i aprenentatge en tots els nivells educatius. S'ha de modificar la perspectiva clàssica en els processos d'ensenyament i aprenentatge, segons la qual el professorat parla i explica i posteriorment l'alumnat realitza tasques individuals. La primacia de l'activitat dialògica comporta una manera diferent d'actuar a l'aula i una organització diferent de l'alumnat que ha d'estar al servei de la seva activitat conjunta.

En això juguen un paper clau les **preguntes**, les que realitza el professorat i les que han d'aprendre a formular els nois i les noies. En la llengua parlada per

aprendre, el paper central és per a qui aprèn i cal que el professorat sàpiga orientar-los perquè l'ús de les habilitats de la llengua parlada vagi generant l'hàbit de fer reflexionar sobre com es fan les coses.

□ Els **recursos de les TAC** integrats a l'àmbit de llengües s'utilitzen per organitzar, aplicar i presentar la **informació en diferents formats**, per llegir i escriure de forma individual i col·lectiva, per comunicar-se i publicar la informació per a una audiència determinada, facilitant la quantitat i qualitat dels documents produïts i fent que el procés de lectura i escriptura esdevingui més col·laboratiu, interactiu i social:

- Els **mitjans informàtics** són una eina potent per treballar processos de producció escrita —elaboració i reelaboració del text, correcció ortogràfica...— i l'accés i la selecció d'informació.
- Cal aprofitar els **recursos audiovisuals i tecnològics** a l'abast perquè l'alumnat pugui comunicar-se i intercanviar informació, amb facilitat i immediatesa, amb parlants nadius i/o aprenents de la llengua estrangera, i desenvolupi destreses per al tractament de la informació en la llengua/llengües que aprèn.
- Cal tenir en compte que sorgeixen **noves escriptures -no-lineals (hipertext), interactives i en format multimèdia-**, amb signes ideogràfics i amb ajudes per activar els coneixements i per a la generació de textos. Tot això requereix diferents tipus de processos de comprensió i diferents estratègies per al seu aprenentatge.

□ Cal dissenyar **situacions d'aprenentatge globals** en què l'ús motivat i reflexiu de les estratègies lingüístiques i comunicatives porti a la solució de problemes que s'hi plantegen.

□ **Activitats** que cal prioritzar per al **desenvolupament de les competències comunicatives:**

- **Per a la llengua oral:** exercitació de l'expressió oral amb la narració de fets i historietes, la descripció d'elements i situacions, l'explicació de vivències, la descripció de persones, elements i situacions, l'expressió de desigs i sentiments...; lectura expressiva per part del mestre/a de contes i narracions; realització de converses interactives, fent un èmfasi especial en l'estructuració de les idees, la correcció fonètica i sintàctica...
- **Per a la lectura i la comprensió lectora:** pràctica de diferents tipus de lectura (en veu alta, silenciosa, individual, en grup...); realització de lectures expressives per part del mestre/a; anticipació de continguts; treball de l'entonació, el ritme i la dicció... Per adquirir un bon hàbit lector cal un entorn afavoridor i estimulant. L'organització de la biblioteca d'aula, la creació d'espais d'intercanvi per fer comentaris i recomanacions de lectures, entre altres accions, afavoreixen el gust per la lectura i contribueixen a l'adquisició de l'hàbit de lector.
- Per a promoure la **lectura comprensiva:** exercicis de descodificació i de percepció per eixamplar el camp visual, desenvolupar la discriminació i l'agilitat mental...; ús de textos diversos (llibres de text, revistes, diaris, mitjans informàtics...) de diferents àrees; treball abans de la lectura (objectius, formulació d'hipòtesis a partir de títols, imatges...), durant la lectura (lèxic, relació entre paràgrafs...) i després de la lectura (comprensió inferencial i crítica)...
- **Per a l'expressió oral i escrita:** realització de produccions de contextos diversos (diferents àrees i diferents tipus de textos); sistematització dels processos d'elaboració-contextualització (finalitat, extensió, llenguatge...), planificació (idees, estructura, recursos...), textualització (exemples, complementació, organització...) i revisió (idees, coherència, correcció lingüística, etc); reescriptura de textos (compleció de buits d'un text, confecció de paraules a partir de lletres, i de frases a partir de paraules, etc.). L'aplicació progressiva de l'escriptura a textos de nivells de complexitat cada vegada més gran i de tipologia i funcionalitat diversa, en diferents suports (paper, digital) i formats (verbals, gràfics i imatge).

- Les **metodologies cooperatives**: El treball entre iguals —parelles o petits grups— pot afavorir la millora de la comprensió lectora i de les produccions escrites de l'alumnat.
- La **potenciació de recursos escolars** com la biblioteca (mediateca), o plataformes d'Internet, les festes, representacions, projectes i altres activitats curriculars, com a dinamitzadores de l'aprenentatge lector i escriptor.
- La **importància del model lingüístic del mestre** o professor: bona pronúncia, ús d'una llengua col·loquial correcta, actitud positiva davant les situacions comunicatives...
- La **metodologia de l'aula d'acollida** ha de tenir en compte l'organització dels aprenentatges de manera globalitzada, amb activitats funcionals, treball cooperatiu i amb l'establiment de relacions personals positives.

5.2.3 MESURES RELATIVES A L'AVALUACIÓ

- L'avaluació ha de ser **contínua, amb observació sistemàtica i amb visió globalitzada** del procés d'aprenentatge.
- L'avaluació prendrà en consideració els diferents elements del **currículum**, el **treball** fet a classe i **l'interès i l'esforç** a progressar demostrat per l'alumne. Es posarà especial cura en **l'avaluació formativa** i en el grau d'adquisició de les competències bàsiques.
- La **diversificació d'instruments, de moments i d'objectius** d'avaluació a fi d'ajudar l'alumnat a percebre i entendre els seus comportaments lingüístics i a millorar-los.
- Pel que fa a l'avaluació, cal abandonar la visió de l'avaluació exclusivament sancionadora dels resultats de l'alumnat per part del professorat, i passar a concebre-la fonamentalment com a **activitat comunicativa que regula (i autoregula) els processos d'aprenentatge i ús de la llengua**, a fi de potenciar el desenvolupament de la competència plurilingüe i l'assoliment de l'autonomia de l'aprenentatge. En aquesta visió, l'avaluació forma part indestriable de l'estructura de les tasques de l'ensenyament i aprenentatge de llengües.
- Cal preveure els dispositius d'avaluació com a **activitat conjunta (interactiva) amb l'alumnat**, com a **reflexió** sobre els **processos** i sobre els **resultats** de l'aprenentatge lingüístic, tot precisant les pautes i els criteris per **regular el procés**, per valorar els esculls que es presenten, i per **introduir-hi millores**, o per a la necessària valoració del resultat final.
- L'ús dels **diferents tipus d'avaluació** (autoavaluació, heteroavaluació, coavaluació, individual, col·lectiva) i **instruments** (pautes d'avaluació, qüestionaris, portafolis, dossiers) asseguraran l'eficàcia educativa.
- Cal que l'alumnat sigui **conscient de tot el procés seguit**, que sigui capaç d'usar funcionalment la reflexió sobre la llengua, **revisant i reformulant** les seves produccions, i que aprengui a transferir el que ha après en altres situacions. Amb aquesta **activitat cognitiva i metacognitiva**, el professorat, mediador i assessor, o

un grup d'alumnes mitjançant el treball cooperatiu, poden donar a l'alumnat el protagonisme i la responsabilitat del seu aprenentatge ajudant-lo a **valorar el propi treball** i a decidir com **millorar-lo**.

□ En un context d'aprenentatge **plurilingüe**, cal canviar l'avaluació que podia tenir sentit en un marc monolingüe; cal partir de la idea que hi ha diferents graus de domini d'una llengua, i que cal tenir altres capacitats, com el canvi de llengües, desconegudes en una persona monolingüe. En aquesta avaluació és molt important que l'alumnat sigui conscient de la seva situació plurilingüe i del fet que aquesta pot canviar.

□ **L'avaluació de l'alumnat nouvingut** s'ha de fer en relació amb els objectius del seu pla individual intensiu o l'adaptació curricular individualitzada o la modificació del currículum.

□ **Avaluació de centre:** l'avaluació és una eina de reflexió per al coneixement i la millora constant del servei educatiu que ofereix el centre. Cal un plantejament de l'avaluació que relacioni els resultats d'aprenentatge dels alumnes, els processos d'ensenyament i aprenentatge, la gestió dels recursos i els objectius que el centre es proposa, d'acord amb les característiques del context en què es desenvolupa l'acció educativa. L'avaluació ha de contribuir a obtenir una **visió global del funcionament i dels resultats** que aconsegueix el centre, identificant les **bones pràctiques** i els **aspectes susceptibles de millora**.

6. OBJECTIUS GENERALS PER A TOTES LES LLENGÜES

Partint de la innovació de la Reforma segons la qual només hi ha una àrea de llengua, els objectius, continguts, actituds, valors i normes seran els mateixos per a les dues llengües catalana i castellana. Volem ajudar l'alumnat a organitzar i esquematitzar el pensament a través del llenguatge en totes les àrees. Transferim, en la mesura que ens és possible, activitats lingüístiques a altres àrees, per tal de potenciar-ne l'aprenentatge significatiu.

L'ensenyament i l'aprenentatge de la llengua es plantegen des de la perspectiva del desenvolupament d'un instrument per a la comunicació i per a l'aprenentatge, i del creixement com a persona que pensa i sent.

Competència comunicativa:

Es prioritza, en les etapes d'educació primària i d'educació secundària obligatòria, la funcionalitat en l'ús de la llengua, fent possible el domini de les capacitats lingüístiques: saber raonar, exposar, descriure i argumentar com a mitjà de realització personal.

La llengua parlada és un dels elements més importants a l'hora de planificar l'ensenyament de la llengua a l'escola, pel fet que és el punt de partida imprescindible per a l'accés a la llengua escrita; es procura que a les aules hi hagi un ambient acollidor, que afavoreixi, ja des del parvulari, el desenvolupament de la parla, perquè l'alumnat aprengui a expressar-se correctament i amb coherència.

No es dissocia mai l'activitat de la lectura i l'escriptura de la resta d'activitats escolars, i, sempre que és possible, s'integra aquesta activitat d'expressió i de comunicació en les vivències quotidianes de l'alumnat.

L'aprenentatge de la llengua estrangera es basa en el seu ús comunicatiu (i no en el seu estudi formal). Es presenta dins d'un context que tingui en compte els interessos i els coneixements de l'alumnat.

Competència lingüística:

El conjunt d'activitats programades es fan per afavorir el desenvolupament de la comprensió i de l'expressió oral i escrita. Serveix també per a introduir, de manera

gradual i progressiva, els continguts sistemàtics de fonètica, ortografia, lèxic i sintaxi. Alhora, aquests aprenentatges afavoreixen que l'ús oral i escrit de la llengua sigui cada vegada més ric i correcte.

Per a l'aprenentatge de la llengua (oral i escrita) s'utilitzen diferents tipus de textos. La reflexió i la interiorització de normes i criteris sobre la part més formal de la llengua es fan sempre a partir de textos i contextos significatius per a l'alumnat.

El curs 2004-2005 vam incloure, en el Projecte Educatiu del centre, el treball sistemàtic de la tipologia textual, des de 2n cicle d'educació infantil fins a 4t d'ESO; mitjançant unes unitats de programació adaptades als diferents cicles.

Estructures lingüístiques comunes:

Les estructures lingüístiques comunes es fan en llengua catalana. S'evita la repetició sistemàtica de continguts. Les adquisicions que l'alumnat ha fet a partir de les activitats en català es van transferint a les altres llengües.

S'atén l'especificitat dels continguts. Quan una de les llengües que és objecte d'aprenentatge presenta uns continguts específics, s'assimilen per ells mateixos, sense possibles referències a altres llengües.

S'evita l'anticipació d'aprenentatge. És a dir, aquells continguts i conceptes que es donen en totes dues llengües, català i castellà, per coherència, es tracten i es treballen primer en llengua catalana.

7. TRACTAMENT DE LES LLENGÜES

Llengua catalana

La llengua catalana és la que s'utilitza com a llengua vehicular i d'aprenentatge, tant en l'educació infantil com en l'educació primària i secundària obligatòria.

Totes les àrees s'imparteixen en llengua catalana, exceptuant la llengua castellana i les llengües estrangeres (anglès i francès). A partir del curs 2008-2009, i d'acord amb el Reial decret 1513/2006, de 7 de desembre, la compensació de la llengua castellana de les 245 hores d'estructures lingüístiques comunes impartides en català es distribuirà al llarg de l'etapa amb hores de lliure disposició en llengua (Vegeu Annexos: distribució curricular primària).

Les activitats orals i escrites, l'exposició del professorat, el material didàctic, els llibres de text i les activitats d'avaluació són en llengua catalana.

La llengua catalana és el vehicle d'expressió normal del centre, tant en les activitats internes com en les de projecció externa. Es fomenta el seu aprofundiment en diferents activitats, com són: Diada de sant Jordi, Concurs Literari de les Garrigues, confecció de nadalles, Certamen literari del col·legi, cant...

La llengua catalana és també emprada en totes les actuacions administratives del centre.

L'aprenentatge de la lectura i de l'escriptura es fa en aquesta llengua.

Llengua castellana

El procés d'aprenentatge de la llengua castellana es desenvolupa des de la comprensió, primer, a l'expressió oral i escrita progressivament.

En l'àrea de llengua i literatura castellana, tant l'alumnat com el professorat només utilitzen aquesta llengua en la classe de L2. S'empra la llengua castellana en totes les activitats orals i escrites: l'exposició del professorat, el material didàctic, els llibres de text, converses entre l'alumnat i quan es dirigeixen al professor/a.

S'intenta que s'identifiqui el professor de L2 amb aquesta llengua, així és més fàcil que l'alumnat la utilitzi quan es dirigeixi al professor, o dins de l'aula.

L'aprenentatge de la L2 s'inicia a 2n cicle d'educació infantil de forma oral, a través de cançons curtes, petits poemes i vocabulari del seu entorn més proper. També es fa la matèria complementària de taller de llengua castellana a 2n cicle d'infantil.

A 1r curs de cicle inicial de primària es continua amb l'aprenentatge de la llengua oral i ja es comença a introduir l'alumnat en la lectura i escriptura d'aquesta llengua.

L'estudi de la literatura castellana es comença a introduir, a través de petits textos, al cicle superior de primària i s'aprofundeix en l'ESO.

Llengua anglesa

L'alumnat d'educació infantil comença l'aprenentatge d'aquesta llengua, de forma oral, a partir de P3 fins a P5, com a activitat complementària de centre. S'aprèn a través de cançons, jocs, mímica, petites representacions. Les sessions són de 2 hores a la setmana i tenen una durada de 45 minuts cada sessió.

A cicle inicial de primària, ja disposen de llibre de text, tot i que l'aprenentatge també és bàsicament oral. A 1r i 2n de CI es treballa l'anglès dues hores a la setmana.

En el cicle mitjà s'inicia els alumnes en la lectura i l'escriptura, i així es segueix fins a 2n de cicle superior de primària.

A tots els cursos de primària s'imparteix, també, *Let's Explore*, com a activitat complementària, amb una durada d'una hora setmanal, a fi de millorar l'expressió oral en aquesta llengua.

A 1r i 2n d'ESO es reforça la gramàtica feta al cicle mitjà i superior de primària, mitjançant petits textos. S'amplia també el vocabulari de manera que l'alumne sigui capaç de desenvolupar-se en diferents situacions d'àmbit quotidià, i a la vegada s'introdueixen noves estructures gramaticals.

A 3r i 4t d'ESO s'acaben d'explicar i d'assolir els conceptes gramaticals bàsics que exigeix l'etapa i, pel que fa als procediments, es posa especial èmfasi en l'expressió escrita. L'expressió oral es treballa a partir de situacions quotidianes.

A 1r, 2n, 3r i 4t d'ESO, s'imparteix, també, *Let's Investigate* com a activitat complementària, amb una durada d'una hora setmanal, a fi de millorar l'expressió oral en aquesta llengua.

A educació primària i secundària s'imparteixen blocs de **continguts d'àrees no lingüístiques en llengua estrangera**, concretament en medi, educació física i

religió a primària i al taller de tecnologia i en educació física a secundària, a raó d'una hora setmanal cadascuna.

De 1r de CI de primària a 4t d'ESO, a fi d'aprofundir en l'expressió oral, una hora a la setmana es desdobra el grup classe i s'incorpora un altre professor.

Les activitats que es fan en aquests desdoblaments són:

- activitats en parella i en grup,
- fomentar la comprensió oral mitjançant *listenings*,
- activitats amb suport telemàtic,
- petites representacions teatrals,
- pel·lícules,
- cançons,
- introducció a la cultura anglo-saxona,
- aplicacions educatives per a tauletes
- activitats amb diferents llibres de lectura o revistes en llengua anglesa.

Llengua francesa

S'imparteix l'aprenentatge d'una segona llengua estrangera, com a activitat complementària, a partir de 1r curs de cicle inicial de primària fins a 2n de cicle superior de primària. De 1r a 4t d'ESO es continua l'aprenentatge d'aquesta llengua, com a matèria optativa.

A 1r de cicle inicial de Primària, l'aprenentatge es fa de forma oral bàsicament. A partir de 2n de cicle inicial, ja s'inicia l'alumnat en l'escriptura, avançant progressivament fins a 4t d'ESO.

8. L'ESCOLA PLURILINGÜE, UNA APOSTA DE PRESENT PER AL FUTUR

L'escola plurilingüe és un dels pilars del nostre Projecte educatiu, ja que tant la Direcció, com els departaments didàctics i tot el professorat som conscients de la importància que té, en la societat actual, dominar les llengües estrangeres. Per aquest motiu, en el nostre Projecte educatiu s'inclou l'aprenentatge de la llengua anglesa i francesa durant tota l'escolarització.

Pel que fa a la **llengua anglesa**, l'alumnat de 3, 4 i 5 anys té un primer contacte amb aquesta llengua estrangera a nivell oral a través de les matèries *Learning by Playing* i *Let's Speak*. A primària, a part del currículum obligatori, l'escola ofereix un taller d'expressió oral setmanal: *Let's Explore*, en grups reduïts, perquè l'alumnat millori en la competència oral de la llengua anglesa. Aquest taller d'expressió oral té una continuïtat a ESO, on també s'imparteix aquesta matèria *Let's Investigate*. També hem incorporat l'AICLE (Aprenentatge Integrat de Continguts i Llengües Estrangeres) que consisteix en l'aprenentatge de continguts no lingüístics en llengua estrangera a Primària i ESO, en àrees com educació física, religió i medi a Primària; i tecnologia, socials, educació física i informàtica a ESO. En aquest àmbit, l'escola també organitza una sèrie d'activitats, amb l'objectiu que l'alumnat prengui consciència de la importància que tenen les llengües estrangeres actualment. Algunes d'aquestes activitats són la participació en diversos Projectes Europeus Erasmus+ (antic Comenius), viatges culturals a països de parla anglesa (Regne Unit i Irlanda) intercanvis d'alumnes amb centres escolars de la Unió Europea, obres de teatre en anglès, participació en concursos escolars, ampliació de llibres en anglès de la biblioteca escolar i finalment adhesió al conveni de col·laboració entre la Fundació Escola Cristiana de Catalunya i la prestigiosa *University of Cambridge*, que permet obtenir, als alumnes interessats, títols reconeguts internacionalment.

Pel que fa a la **llengua francesa**, l'alumnat comença a estudiar-la com a assignatura complementària des dels 6 anys fins al final de l'etapa educativa obligatòria.

El col·legi és conscient de la societat globalitzadora en què vivim. Per aquest motiu, el centre aposta per una escola multilingüe que motivi l'alumnat a aprendre llengües estrangeres, millori les seves competències comunicatives i, sobretot, l'ajudi a utilitzar-les en contextos reals. En aquest àmbit, l'escola també organitza una sèrie d'activitats

en llengua francesa: algunes d'aquestes activitats són la participació en concursos escolars de traducció francès-català, participació en intercanvis amb França i el Quebec, organitzats pel Departament d'Educació, viatges culturals a França, i finalment presentació a exàmens oficials (DELF), que permet obtenir, als alumnes interessats, títols reconeguts internacionalment.